MODULEBESCHRIJVING

Bewust beslissen met AI

Adaptieve module | ~20 min

In 2024 werd geen enkele van onze beslissingen alleen door een machine genomen; in 2028 is dat volgens Gartner één op de zeven. AI voert niet langer alleen uit, maar beslist – en we delegeren er nu al meer aan dan we toegeven. De reflex om “alles in de hand te houden” put uit en maakt van ons passieve goedkeurders. Deze module stelt het omgekeerde voor: bewust afstemmen wat we delegeren, zodat we ons oordeel inzetten waar het echt telt.

LEERDOELEN

01 Herkennen welke beslissingen al aan AI zijn gedelegeerd, en waarom alles willen goedkeuren uitput en het oordeel verzwakt.

02 Elke beslissing bewust in een van drie gradaties plaatsen (volledig delegeren, samen beslissen, zelf beslissen), op basis van wat er op het spel staat, uw expertise en uw zelfvertrouwen.

03 Ervoor kiezen sommige beslissingen zelf te nemen vanwege wat niet meetbaar is: het plezier in de taak, de zin van het werk, autonomie.

04 In het team het kader vastleggen voor beslissingen die aan AI worden toevertrouwd: vertrouwelijkheid beschermen zonder door te schieten in overmatige controle.

DOELGROEP

Iedereen die op het werk beslissingen neemt en bewust aan AI wil delegeren, zonder alles uit handen te geven of alles zelf te beslissen.

- **Voorkennis:** geen

VERLOOP VAN DE MODULE

Zelfstandig, met oefeningen die zich aanpassen aan de deelnemer.

1 **Zelfscan**: op 9 dimensies, om de eigen werkwijze in kaart te brengen en gericht te oefenen.

2 **Video van een expert**: van 10 minuten, met 3 denkpauzes.

3 **Praktijksituaties**: 2 eerste situaties, gekozen op basis van de zelfscan, daarna 16 optionele situaties. Bij elk antwoord volgt feedback: het effect ervan en een tip om verder te komen.

4 **Voornemen met datum**: een actie om uit te proberen, door de deelnemer zelf geformuleerd of gekozen uit de voorstellen.

5 **Samenvattingskaart om te downloaden**: kernpunten, vragen, voornemen, persoonlijke notities en checklists.

EEN VOORBEELD UIT DE PRAKTIJKSITUATIES

Elodia controleert restaurants op hygiëne en heeft net een keuken bezocht. Donderdag verstuurt ze de brief na het bezoek. De AI-assistent kan in haar aantekeningen nagaan waar de keuken afwijkt van de checklist, of de hele brief schrijven, inclusief de conclusie. Hoe kiest Elodia wat ze aan de AI overlaat?

TOETSING EN AFRONDING

Drempel: 80%

De score houdt rekening met de antwoorden in de praktijksituaties, het geformuleerde voornemen en, waar van toepassing, aanvullende leeractiviteiten. Voor afronding zijn een voornemen en een score van minstens 80% nodig.

METHODEN & MODELLEN

- Drie niveaus van delegeren aan AI (volledig delegeren / samen beslissen / zelf beslissen) – Afthonios-methode, geïnspireerd op de automatiseringsniveaus van Sheridan & Verplanck (1978) en de indeling human-in/on/out-of-the-loop
- Concept “human at the helm” – geïnspireerd op Paula Goldman (Salesforce, 2024)
- 3 redenen om zelf te blijven beslissen die niets met prestaties te maken hebben (plezier in de taak, zingeving/verantwoordelijkheid, vaardigheden op peil houden) – Afthonios-methode
- Vergelijking AI = nieuwe medewerker, en de dubbele rol van de leidinggevende – Afthonios-methode

BRONNEN & REFERENTIES

- Gartner – “Top Strategic Technology Trends” 2025: uiterlijk in 2028 wordt minstens 15% van de dagelijkse beslissingen op het werk zelfstandig genomen door agentische AI, tegenover 0% in 2024
- Lee et al., Microsoft Research & Carnegie Mellon – CHI 2025: verband tussen zelfvertrouwen en kritisch denken bij het gebruik van AI
- L. Bainbridge – “Ironies of Automation” (1983): het beeld van de passieve toezichthouder die werktuiglijk goedkeurt
- NIST AI 600-1 (2024) – risico’s van generatieve AI en houvast voor beheerst gebruik

Een module van Afthonios.com.

Inhoud gecontroleerd op 31 oktober 2026